

N.A.N.M. van Eijk
Bloemgracht 117-II
1016 KJ Amsterdam
tel: 020-6261755
fax: 084-2200303
email: nico@vaneijk.com

Wetenschappen

Dr. F. van der Ploeg
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en

Postbus 25000
2700 LZ Zoetermeer

Amsterdam, 29 augustus 2001

Geachte heer Van der Ploeg,

Eerder zond ik U mijn persoonlijke beoordeling met betrekking tot de rapportage door de regering aan de Tweede Kamer inzake de technische en juridische merites van het in de motie-Wagenaar (*Kamerstukken II*, 2000-2001, 24095, nr. 75) neergelegde voorstel over de verdeling van radiofrequenties.

Gisteren ontving ik van U het 'onderzoek naar de haalbaarheid van de toets voor de verdeling van radiofrequenties' van de zogenaamde Commissie Herverdeling Radiofrequenties. U verzocht mij om het onderzoek te bezien in relatie tot de rapportage en mijn beoordeling.

Gaarne kom ik bij deze aan Uw verzoek tegemoet.

met vriendelijke groet,

Dr. N.A.N.M. van Eijk

Betreft : Onderzoek van de commissie Herverdeling Radiofrequenties naar de haalbaarheid van de toets voor de verdeling van radiofrequenties
Van : Dr. N.A.N.M. van Eijk
Datum : 29 augustus 2001

Deze notitie bevat enige eerste opmerkingen bij het onderzoek van de zogenaamde commissie herverdeling radiofrequenties naar de haalbaarheid van de toets voor de verdeling van radiofrequenties. De opmerkingen worden waar relevant geplaatst in de context van de rapportage van de regering over de motie-Wagenaar (*Kamerstukken II*, 2000-2001, 24095, nr. 75) en de door ondergetekende gegeven beoordeling hiervan.

In mijn eerdere beoordeling is beargumenteerd dat binnen het huidige reguleringskader er geen ruimte is om de frequenties door middel van een vergelijkende toets te verdelen in plaats van gebruik te maken van het veilinginstrument. Het onderzoek bevestigt dat de Telecommunicatiewet beide verdelingsinstrumenten kent en geeft ook aan dat een vergelijkende toets slechts mogelijk is wanneer het algemeen, cultureel of economisch belang dit vordert. Zoals in mijn beoordeling is aangegeven, volgt uit de huidige regulering dat veiling en vergelijkende toets niet onderling uitwisselbaar zijn, maar er bijzondere omstandigheden moeten zijn om een vergelijkende toets te rechtvaardigen. De Commissie Herverdeling komt niet met nieuwe argumenten waarom in het onderhavige geval deze belangen van een dusdanige aard zijn dat een vergelijkende toets moet worden toegepast. Het onderzoek hanteert voorts een beperkt referentiekader: in mijn beoordeling is aangegeven dat niet voorbij kan worden gegaan aan het feit dat de economische en maatschappelijke belangen met betrekking tot radiofrequenties weinig of niet verschillen met die welke speelden bij eerdere veilingen van frequenties.

Voorzover de gegevens uit het buitenland in deze relevant zijn kan nog worden opgemerkt dat uit het vergelijkend overzicht (p. 128-134) niet blijkt dat ‘gedane investeringen, opgebouwde marktaandeelen aan luisteraars en reclame-inkomsten’ (argumenten die in het onderzoek en de bijlage worden genoemd, zie p. 32 en p. 142) in het buitenland een rol van betekenis hebben gespeeld bij de verdeling van frequenties. Ik verwijs verder naar de beoordeling van Gormley/Nihoul/Appeldoorn voor de nadere onderbouwing waarom dergelijke argumenten ook geen rol kunnen/mogen spelen. Wel blijkt dat het buitenland regelmatig een ‘ervaringscriterium’ hanteert. Dit is echter niet gelijk te stellen met het in de Nederlandse context gehanteerde investeringsbelang van

gevestigde partijen. Overigens is het ervaringscriterium ook gehanteerd bij de veiling van DCS 1800- en UMTS-frequenties.

Het onderzoek beroept zich in belangrijke mate op het buitenland om de keuze voor een vergelijkende toets te onderbouwen. Bij de relevantie van het buitenland als referentiekader zijn er tenminste drie kanttekeningen te plaatsen:

- In de eerste plaats gaat het niet om nieuwe informatie. Hoe in het buitenland radiofrequenties worden verdeeld was meer dan bekend toen het huidige reguleringskader werd opgesteld. Reeds in 1996 deed TNO in opdracht van het ministerie van Verkeer en Waterstaat een studie naar de verdeling van omroep frequenties voor commerciële omroep in het buitenland ('Ruling the waves' deel I en deel II, TNO-rapportnummers STB/96/42 en STB/96/52). Deze studie, die niet alleen ruimer van opzet is maar bovendien voor wat de uitkomsten betreft niet of nauwelijks afwijkt van de nu gepresenteerde gegevens, is ook ter kennis van de Kamer gebracht.
- In de tweede plaats zijn er belangrijke verschillen tussen Nederland en de genoemde landen. Om een element te noemen: Nederland heeft een wezenlijk anders gestructureerd stelsel van publieke omroepvoorzieningen. Geen van de onderzochte landen kent bijvoorbeeld een publieke lokale omroepvoorziening die vergelijkbaar is met Nederland. Een en ander heeft er mede (en in diverse landen met name) toe bijgedragen dat er inhoudelijke voorschriften zijn voor commerciële omroepen. In mijn eerdere beoordeling is al gewezen op hetgeen door de commissie-Jesserun in dit verband naar voren is gebracht over de positie van de publieke versus de commerciële omroep.
- Als derde kanttekening bij de vergelijking met het buitenland kan worden gewezen op het feit dat voorzover diversiteit een overweging is waarmee bij de commerciële omroep rekening moet worden gehouden, dit belang reeds in belangrijke mate op grond van de huidige regulering kan worden behartigd bij de verdeling van radiofrequenties (artikel 82^e Mediawet).

Conclusie

Het onderzoek van de Commissie Herverdeling Radiofrequenties voegt weinig toe aan hetgeen al bekend was. Vergelijkbare informatie over het buitenland was reeds ruimschoots voorhanden toen werd besloten tot het huidige frequentiebeleid. Er worden geen nieuwe omstandigheden aangevoerd die met zich mee brengen dat er sprake is van dusdanige maatschappelijke, culturele en economische belangen dat de radiofrequenties verdeeld zouden moeten door toepassing van een vergelijkende toets. Het onderzoek is

derhalve geen reden om mijn eerdere beoordeling te herzien: onder de huidige regulering is de vergelijkende toets niet mogelijk. Wordt het toch wenselijk geacht om te verdelen met toepassing van een vergelijkend toets dan impliceert dit een algehele herziening van het vastgestelde frequentiebeleid.